

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Syntagmata Theologica Sive Principalis Theologiæ Tractatus

Lourenço, Agostinho

Leodii, 1694

Sectio II. De existentia, & numero Relationum Divinarum ad intra.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80131](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80131)

prædicamentalis, ut diximus.

28. Obijcies 2. Relatio prædicamentalis respicit terminum ut purum terminum, & non sub ratione alicujus muneris præstandi, & accipiendi; sed Relationes Divinæ respiciunt suos terminos sub ratione producentis, & producti; generantis, & geniti; spirantis, & spirati; ergo &c. Respondeo Relationem Divinam includere conceptum tum originis, tum Relationis, sub primoque esse transcendentelem; sub secundo autem esse quasi prædicamentalem, & ut sic explicitè respicere terminum ut purum terminum.

29. Advertes primò, me supra dixisse, Relationes Divinas secundum conceptum expressum esse veluti prædicamentales; neque enim dicendæ sunt propriè, & rigorosè prædicamentales, cum non sint accidentia in prædicamento Relationis constituta. Secundò, Relationes Divinas quoad suam quidditatem adæquatam esse prædicamentales, & transcendentales, licet magis propriè dicendæ sint prædicamentales.

SECTIO II.

De existentia, & numero Relationum Divinarum ad intra.

30. **D**IFFICULTAS I. Utrum Relationes Divinæ habeant existentiam relativam sibi propriam, & distinctam ab existentia absoluta Naturæ? Affirmativè. Ita Medina 3. p. q. 17. art. 2. dub. 3. Zumel. 1. p. q. 28. P. Fons. lib. 5. Met. cap. 8. P. Soar. lib. 3. de Trinit. cap. 5. n. 4. & tom. 1. in 3. p. d. 11. sect. 2. indicantque Alens. 1. p. q. 44. Richard. in 3. dist. 1. art. 1. q. 2. Scot. in 1. dist. 11. q. 2. tenent etiam P. Tanner d. 4. q. 3. dub. 4. n. 10. P. Arrub. d. 104. cap. 3. P. Arriag. d. 49. sect. 2. P. Compton. tom. 1. d. 56. sect. 1. num. 10. P. Amicus d. 29. sect. 7. & alii. Probatur primò, quia Relationes Divinæ, ut condistinctæ ab Essentia habent suum proprium esse actuale; ergo etiam suam propriam existentiam, quæ est forma ponens formaliter in actu; alioqui dabitur effectus formalis sine causa formali.

31. Probatur secundò, quia Relationes Divinæ, ut condistinctæ ab Essentia terminant veram, & realem actionem: & Relatio Filii terminat unionem realem humanitatis ad Verbum; sed tam unio, quam actio realis immediatè terminantur ad existentiam; ergo &c. Confirmatur primò, quia Relationes Divinæ habent diversam quidditatem; ergo etiam diversam existentiam. Secundò, quia relationes creatæ habent diversam existentiam ab existentia naturæ, quam referunt; ergo etiam sic habebunt Relationes Divinæ. Tertio, quia Paternitas v. g. prout distinguitur ab Essentia, est veluti quædam forma Patris; ergo dat illi aliquod esse; sed hoc non est esse Essentiæ, nec potentiale; ergo actuale, & existentia. Quartò, quia Essentia, ejusque existentia non includitur in ratione, & conceptu formali ipsius Relationis, ut infra dicemus; ergo Relatio necessariò habet existentiam distinctam ab existentia Essentiæ; siquidem de ratione Relationis Divinæ est ipsa existentia, quam intrinsicè, & essentialiter includit.

32. Probatur tertio, quia existentia debet proportionari essentiæ, & quidditati rei, cum sit illius actus; sed existentia absoluta non proportionatur essentiæ relativæ; sicut neque existentia relativa proportionatur essentiæ absolutæ; siquidem exi-

stentia debet actuare essentiam juxta ipsius existentiam; existentia autem relationis est, ut actuatur existentia ordinatà ad aliud, sicut existentia rei absoluta est, ut actuatur existentia ordinatà ad se, cum existentia debeat contineri in ratione existentia quidditas continet ipsa quidditas in ratione quidditatis, utpotè illius actus adæquatus; quidditas autem relationis est ordinatà ad aliud; ergo &c. Confirmatur, quia accidens non potest existere existentia substantiæ, neque è contra; ergo neque relatio poterit existere existentia naturæ absoluta.

Oppositum tenent Capreol. in 3. dist. 11. q. 1. a. 3. ad 2. contr. 2. conclus. Caiet. 1. p. q. 28. art. 2. §. Corollarium est. Ferrar. 4. contr. gentes cap. 26. §. Attendendum 3. Egid. in 1. dist. 25. art. ult. ad 2. P. Vasq. 1. p. d. 126. cap. 2. ubi citat pro se D. Hieron. epist. 57. D. Aug. lib. 7. de Trinit. cap. 4. D. Thom. 3. p. q. 17. art. 2. ad 3. & q. 2. de potent. art. 6. & q. 1. art. 2. ad 11. P. Albertin. corollar. 9. ex prædicament. ad aliquid. P. Ruiz de Trinit. d. 15. sect. 3. pro quibus. Argues 1. D. Thom. 1. part. q. 27. art. 2. dicit, Essentiam, & Relationem habere idem esse: & locis supra citatis, Personas non distingui in esse, in quo subsistunt: non dari in Deo esse respectivum, sed absolutum: non esse distinguendum esse essentialè, & personale: neque relationem addere aliquod esse: neque Personas esse, nisi per esse Naturæ; ergo &c. Respondeo omnia illa loca intelligenda de esse absoluto simpliciter, & perfectissimo, sive per essentiam, quod quidem unum tantum est, & commune omnibus Personis, ut est ipsa Divina Essentia, & Natura: nos verò loquimur de esse, sive existentia relativæ, quæ non est esse simpliciter, sed cum addito, sicque non est perfectio simpliciter, ac proinde nihil mirum quod multiplex sit.

Argues 2. In divinis non admittuntur tres essentia, etiam cum addito, nempe relativæ; ergo neque tres existentia, etiam cum addito, nempe relativæ. Respondeo negando antecedens, si essentia idem valeat, atque ratio formalis, sive quidditas, sic enim possunt dici tres essentia cum addito, nempe relativæ: licet non possint ita dici absolute, & sine addito, cum prout sic supponit pro Natura, quæ est una tantum, sicut una, & eadem est existentia absoluta, quæ per existentias relativas non multiplicatur.

Argues 3. Relationes Divinæ solum virtualiter distinguuntur à Natura Divina; ergo per illius existentiam existunt. Respondeo negando consequentiam; existentia enim Naturæ, cum sit absoluta, est improporcionata, ut per illam existat, & actuatur quidditas relativa, qualis est quidditas relationum.

Argues 4. Si qualibet Relatio Divina haberet suam peculiarem existentiam, qualibet earum existentia esset imperfecta, & incompleta; hæc autem non est admittenda in Deo; ergo &c. Respondeo negando majorem; qualibet enim illarum existentia in suo genere est completa, & perfectissima, licet talis non sit in omni genere, qualis est existentia absoluta Naturæ.

Argues 5. Spiratio activa non habet specialem existentiam, sed per existentiam Paternitatis, & Filiationis existit; ergo etiam aliæ Relationes peculiare non habebunt existentias, sed existunt per existentiam Naturæ. Respondeo negando antecedens; nam spiratio activa habet diversam quidditatem actualem à quidditatibus aliarum Relationum, quæ intelligi nequit sine speciali existenti-

tiā diversā, quæ illam ponat in actu; alioqui daretur effectus formalis sine causa formali, ex quo magis confirmatur nostra doctrina.

38. Instabis: Spiratio activa non habet specialem substantiam; ergo neque specialem existentiam. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia cum spiratio activa sit communicabilis, non potest habere incommunicabilitatem, qualis est substantia: at verò cum habeat diversam, & sibi specialem quidditatem, etiam habet sibi specialem existentiam, per quam ipsa quidditas actuatur.

39. Inferes: Ergo quinque admittendæ sunt existentia, nempe tres relativæ realiter distinctæ; altera spirationis activæ; & altera Essentiæ Divinæ; hoc autem non videtur admittendum; ergo &c. Respondeo concedendo illationem; nam cum sine inconvenienti, imò necessariò admittendæ sint quinque illæ quidditates, etiam sic sunt admittendæ illæ quinque existentia, per quas ponantur in actu.

40. Argues 6. Si darentur tres existentia relativæ, etiam darentur tres durationes, & tres æternitates; siquidem æternitas est duratio interminata; duratio autem est existentia perseverans; sed non admittuntur tres durationes, neque tres æternitates; hoc enim est contra Symbolum D. Athan. ibi: *Non tres æterni, sed unus æternus*; ergo &c. Respondeo negando minorem, nam sine ulla repugnantia admitti possunt tres durationes, & tres æternitates cum addito, nempe relativæ, sicut admittuntur cum addito tres essentia; licet non ita sint admittendæ absolute loquendo, & sine addito; sic enim supponunt pro essentiali, & absolute, quod in Deo non multiplicatur, & de quo intelligendus est D. Athan. loco citato.

41. Instabis: Non admittuntur in Deo tres Omnipotentia, neque cum addito, nempe relativæ; ergo neque sic admittuntur tres existentia, aut æternitates. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia existentia est prædicatum transcendens sequens quidditatem rei; & æternitas est duratio interminata ipsius existentia; cum autem dentur plures quidditates in Deo cum addito, debent etiam dari plures existentia, & plures durationes, sive æternitates ipsius existentia cum addito: at verò omnipotentia, sicut etiam scientia, Misericordia, & similes perfectiones, quæ sunt speciales, non sunt transcendentes, siquæ neque cum addito multiplicantur.

42. Argues 7. Quodlibet Attributum absolutum non habet distinctam, & specialem existentiam; ergo neque illam sic habebit quælibet Relatio divina. Respondeo negando antecedens; cum enim habeant suam distinctam, & specialem quidditatem, etiam habent suam distinctam, & specialem existentiam, per quam ponuntur in actu, ex quo magis confirmatur nostra sententia.

43. Argues 8. Existentia absoluta Naturæ est infinita, & à parte rei identificata cum quilibet Relatione; ergo quælibet relatio potest per illam sufficienter existere, cum nulla in eo appareat repugnantia, imò majorem ponat perfectionem in ipsa existentia absoluta Naturæ; consequenterque de facto per illam existit; siquidem quod potest sine repugnantia esse, actu est in Deo. Respondeo negando consequentiam; quod enim Relationes non existant per existentiam Naturæ, non est propter illius insufficientiam, sed propter proportionem, quam habere debet quælibet existentia cum quidditate, quam actuatur; hanc autem pro-

portionem non habet existentia absoluta Naturæ cum quidditate relativa Relationum. Neque identificatio illa à parte rei tollit diversitatem quidditatis, & existentia Relationum, sicut non tollit eorum oppositionem.

Argues 9. Si una tantum in Deo esset Persona, hæc existeret eadem existentia Naturæ; ergo sic etiam existunt de facto tres Personæ; siquidem eodem modo existunt nunc tres, atque existeret tunc una. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia tunc illa Persona esset absoluta, siquæ posset existere existentia absolutæ Naturæ: at verò nunc Personæ sunt relativæ, siquæ incapaces existendi existentia absolutæ Naturæ sibi improporionatæ.

Argues 10. Si darentur tres existentia relativæ in Deo, sequeretur, existentiam absolutam per illas ulterius terminari; sed hoc implicat; siquidem una existentia nequit aliā terminari; ergo &c. Resp. distinguendo majorem; sequeretur existentiam absolutam per illas ulterius terminari in ratione subsistendi; concedo majorem: in ratione existentia; nego majorem: sic enim Natura Divina non eget existentia relativis: maximè verò illis eget in ratione subsistendi; cum enim non habeat substantiam absolutam, ut alibi diximus, & infra dicemus, ulterius postulat terminari subsistentia relativis ob sui fecunditatem, & perfectionem.

Argues 11. cum P. Vasq. & P. Ruiz cit. Licet suppositum creatum præter existentiam naturæ, superaddat modum subsistendi distinctum, non dicitur habere duplicem, sed unam tantum existentiam; ergo etiam, licet supposita divina supra existentiam Naturæ addant triplicem modum subsistendi relativum, non dicuntur habere plures, sed unam tantum existentiam: tunc quia una existentia aliam non modificat: tunc quia modus existendi non affert Naturæ existentiam; Relatio autem divina est modus existendi, ut ait D. Damascen. lib. 1. de Fide cap. 11.

Resp. argumentum solum probare, absolute loquendo, & sine addito, unum tantum dari in Deo esse, sive existere, cum tres illæ existentia relativæ eo tendant, ut Naturam in triplici hypostasi perfectissime compleant: & hoc etiam modo unum dicitur existere in quovis supposito creato; licet enim illud componatur ex duplici ad minimum existentia, nempe naturæ, & substantia, cum tamen ambæ per se ordinentur ad constituendum unum perfectum existere totale, ideò absolute loquendo dicitur unum existere in illo. Hoc tamen non tollit, quominus cum addito dici possit, in quovis supposito creato duplicem esse existentiam partialem, alteram naturæ, substantia alteram: qua etiam ratione dici potest cum addito esse in Deo triplicem existentiam, nempe relativam, non tamen partialem; siquidem cum nulla alia componunt: non cum Natura, à qua non distinguuntur; compositio autem realis supponit realem extremorum distinctionem: non inter se, cum inter se nullam faciant compositionem.

Deinde falsum est, unam existentiam non posse aliam modificare; sic enim existentia partialis creata aliam modificat ad componendum unum existere totale. Similiter falsum est, Relationem Divinam esse modum Naturæ, cum sit entitas in suo genere perfectissima: alioqui Personæ Divinæ, quæ Relationibus distinguuntur, solum modaliter distinguuntur; siquidem extrema eo modo distinguuntur, quo distinguuntur rationes formales, quarum ratione distinguuntur ipsa extrema. Unde

D Damascen. cit. loquitur secundum nostrum modum concipiendi per analogiam ad creata.

49. Difficultas 2. Utrum in Deo dentur tres Relationes notionales reales, & realiter distinctæ? Affirmativè. Est de fide. Ita D. Thom. P. Soar. P. Vasq. P. Tanner. P. Valent. P. Preposit. P. Arriaga, P. Amicus, P. Arrub. & omnes Doctores Catholici infra citandi. Probatur primò, quia de fide est dari tres Personas Divinas inter se realiter distinctas; sed hæc constituuntur, & distinguuntur Relationibus, ut infra dicemus; ergo cum sint tres Personæ inter se realiter distinctæ, tres etiam realiter distinctæ erunt relationes. Secundò, quia ubi datur realis oppositio, debet necessariò dari realis distinctio; alioqui idem sibi ipsi realiter opponeretur; sed Paternitas realiter opponitur Filiationi, & utraque sic opponitur Spiratori passivæ; datur enim inter illas ratio producentis, & producti realiter; ergo &c.

SECTIO III.

Utrum detur in Deo ad intra quarta alia Relatio realis?

50. UÆSTIO hæc solùm est de Spirazione activa, an scilicet præter tres assignatas relationes, nempe Paternitatem, Filiationem, & Spirationem passivam, quibus constituuntur, & distinguuntur Pater, Filius, & Spiritus Sanctus in ratione Personarum, detur alia quarta relatio realis, quæ dicatur Spiratio activa, perquam Pater, & Filius, prout sunt unus Spirator referantur ad Spiritum Sanctum? Pro quo:

51. Resolutio sit: Præter numeratas relationes datur quarta alia relatio realis, quæ dicitur Spiratio activa. Ita Magister in 1. dist. 26. D. Thom. 1. p. q. 28. a. 4. & q. 32. a. 3. P. Soar. lib. 5. de Trinit. cap. 4. num. 5. ubi dicit hanc conclusionem habere certitudinem theologicam P. Mol. 1. p. q. 28. a. 4. d. 1. ubi contrariam sententiã appellat erroneam. P. Tanner. d. 4. q. 3. dub. 1. n. 12. P. Vasq. d. 138. P. Valent. q. 2. pun. 1. P. Arrub. d. 103. cap. 1. P. Ruiz d. 18. P. Granad. tr. 3. d. 2. P. Amicus, d. 19. sect. 1. n. 9. P. Preposit. q. 28. a. 4. P. Compton. tom. 1. d. 52. sect. 2. n. 3. P. Arriaga d. 49. sect. 1. n. 1. P. Alarcon. d. 3. tr. 5. cap. 2. n. 2. & alii. Probatur primò, quia ex Concil. Toletan. 11. in Confess. Fidei, In Personis, inquit, Divinis cerni numerus, quatenus ad invicem referuntur; hoc autem nequit esse verum, nisi Pater, & Filius se invicem respiciant, & uterque Spiritum Sanctum, sicut ab illo respiciuntur; ergo &c.

52. Probatur secundò, quia ubi datur produciens, & productum ejusdem ordinis realiter existens, & realiter distinctum, datur relatio realis mutua; sed Pater, & Filius sub ratione Spiratoris sunt unum principium reale produciens realiter Spiritum Sanctum, realiter existunt, & ab illo realiter distinguuntur, ut docet fides; ergo relatione reali mutuã respiciuntur.

53. Probatur tertiò, quia ut supra diximus, in Deo dantur duæ processiones activæ, & duæ passivæ; sed Relationes non distinguuntur perfectè à processionebus; ergo cum hæc sint quatuor, etiam quatuor erunt illæ. Confirmatur, quia in prima processione resultat duplex relatio opposita, altera ex parte principii, & altera ex parte termini; ergo etiã sic resultabit in secunda processione; siquidem in utraque processione sunt eadem conditiones re-

quisitæ ad relationem mutuam fundandam; nempe fundamentum, quod est Natura; ratio fundandi, quæ est origo producentis; & extrema, seu termini distincti, & ejusdem ordinis inter se, quales sunt ipsæ Personæ produciens, & producta.

Oppositum tenent Gabr. & Gregor. in 1. dist. 26. Albin. Flaccus lib. 1. de Trinit. cap. 5. Hugo Etherian. lib. 3. contra Grecos cap. 2. Pro quibus: Obijcies 1. D. Aug. lib. 5. de Trinit. cap. 14. affirmat, Patrem, & Filium esse unum Spiratorem; sicut tres Personæ sunt unus Creator; sed hæc sunt unus Creator per relationem rationis; ergo etiam Pater, & Filius erunt unus Spirator per relationem rationis, & non per relationem realem. Respondeo negando consequentiam; neque enim hæc relationes comparantur à D. Aug. quoad entitatem, cum una sit realis, & alia rationis; sed tantum quoad unitatem, ita ut relatio Spiratoris in Patre, & Filio sit una tantum, sicut una tantum est relatio Creatoris in omnibus Personis.

Obijcies 2. Concil. Tolet. 11. in Confess. Fidei, dicens, Patrem, & Filium referri ad invicem, & Spiritum Sanctum ad utrumque, non sic dicit, utrumque referri ad Spiritum Sanctum. Similiter Concil. Lugdun. sub Greg. X. cap. unico de Sum. Trinit. in 6. Concil. Floren. sess. 24. Concil. Lateran. cap. Firmiter, de Sum. Trinit. & multi Patres, D. Damascen. lib. 1. de Fide cap. 10. & 11. D. Aug. lib. 5. de Trinit. cap. 11. D. Basil. epist. 43. loquentes de Relationibus Divinis nullam faciunt mentionem de Spirazione activa, ergo &c. Respondeo Concilia, & Patres licet nullam faciant mentionem de Spirazione activa, non ideo illam negare; siquidem qui unum affirmat, alterum non negat. Accedit, quod ibi solùm videntur loqui de relationibus personalibus, quæ sunt tantum tres.

Obijcies 3. Una relatio realis non potest in alia fundari, ut alibi diximus; alioqui daretur processus infinitus; sed relatio Spiratoris fundatur in Paternitate, & Filiatione, quæ sunt relationes reales; siquidem Pater, & Filius per illam referuntur ad Spiritum Sanctum; ergo non est realis. Respondeo negando consequentiam; licet enim una relatio realis nequeat in alia fundari ob rationem assignatam, quia scilicet daretur processus infinitus, tunc illo tamen fundaretur Spiratio activa in Paternitate, & Filiatione, cum in illis non fundetur, prout sunt veluti prædicamentales, sed prout constituunt Personas, quæ ad amorem requiruntur. Nisi velis dicere fundari remotè in Natura, quatenus volitio est, proximè in ratione originis spirativæ, & Relationes esse tantum extrema spirantia. Vel dic hanc Relationem non egere fundamento, cum sit substantia subsistens in Paternitate, & Filiatione Divina.

Obijcies 4. Solùm admittuntur in Deo relationes reales ad constituendas Personas; sed relatio Spirationis activæ nullam Personam constituit; alioqui Personæ Divinæ essent quatuor, quod Fides negat; ergo &c. Respondeo majorem esse veram de Relationibus Personalibus: hæc autem licet non sit personalis, neque requiratur ad Personam constituendam, non ideo neganda est, cum ad illam omnia dentur requisita. Maximè quia saltem extrinsecè spectat ad constitutionem Spiritus Sancti, quatenus est illius activa productio, aut ad illam necessaria.

Obijcies 5. Si Pater, & Filius haberent unam relationem spirationis activæ, Filius communicaret cum Patre in aliquo notionali; sed hoc negat.